

«Ενορία εν δράσει»: Μικρασία - Από την Άλωση στην Τουρκοκρατία

/ [Ενορίες](#)

Στο πλαίσιο των Εκπαιδευτικών Σεμιναρίων του προγράμματος «ΕΝΟΡΙΑ εν δράσει...», πραγματοποιήθηκε η 4η διαδικτυακή συνάντηση, της σειράς παρουσιάσεων με γενικό τίτλο «Η ιστορία της Μικράς Ασίας», τη Δευτέρα 28 Φεβρουαρίου.

Η συνάντηση, που γίνεται κάθε Δευτέρα, είχε θέμα «Μικρασία. Από την Άλωση στην Τουρκοκρατία». Τη σειρά επιμελείται η Αρχοντία Παπαδοπούλου, Ιστορικός, Φιλολόγος, Πρόεδρος της Ενώσεως Μαγνησίας Μικράς Ασίας.

Το Σεμινάριο είναι ανοιχτό σε όλους και η παρακολούθηση του γίνεται μόνο διαδικτυακά, μέσα από το κανάλι του προγράμματος «ΕΝΟΡΙΑ εν δράσει...» στο YouTube.

Τον 15ο αιώνα, όλοι οι Έλληνες, αλλά κυρίως εκείνοι της Μ. Ασίας, δεινοπάθησαν. Σφαγές, που ξεκίνησαν ήδη από τις ημέρες της αλώσεως, λεηλασίες φοβερές, καταστροφές, εξανδραποδισμοί, σκλαβοπάζαρα.

Ο Μωάμεθ ο Πορθητής, για να διοικήσει τα εκατομμύρια των ραγιάδων, όρισε ως Πατριάρχη τον Γεώργιο Γεννάδιο Σχολάριο, εθνάρχη πλέον των χριστιανών και ολόκληρου του ελληνισμού.

Οι Οθωμανοί με τα προνόμια που έδωσαν, ήθελαν να δείξουν ότι υπάρχει μία ανεκτικότητα, αλλά τα προνόμια αυτά, πολλές φορές κατά την μακρά περίοδο της τουρκοκρατίας, καταπατήθηκαν και αμφισβητήθηκαν, και δεν εφαρμόζονταν σε περιοχές απομακρυσμένες από την έδρα της Υψηλής Πύλης.

Οι λόγιοι και οι πλούσιοι αστοί που είχαν απομείνει, άρχισαν να εγκαταλείπουν την Μ. Ασία, γιατί ήταν πλέον στην καρδιά της οθωμανικής αυτοκρατορίας, πηγαίνοντας στην νησιωτική και ηπειρωτική Ελλάδα.

Ενώ όσοι είχαν την δυνατότητα, κατευθύνθηκαν στην κεντρική Ευρώπη, δημιουργώντας στην συνέχεια τις μεγάλες παροικίες του ελληνισμού και βοηθώντας τους σκλαβωμένους ραγιάδες συμπατριώτες τους, ενώ σημαντικό ρόλο έπαιξαν οι παραδουνάβιες ηγεμονίες.

Οι Οθωμανοί δήμευσαν όλη την έγγεια περιουσία, η οποία ανήκε πλέον στον σουλτάνο, με αποτέλεσμα να αποκοπούν οι μικροί και μεγάλοι καλλιεργητές, από τα κτήματα τους.

Επιβλήθηκε βαρύτατη φορολογία, μεγαλύτερη από των Οθωμανών, και σε κάποιες περιπτώσεις την πλήρωναν μόνο οι Έλληνες χριστιανοί ραγιάδες. Ακόμη και οι έμποροι, που κρατούσαν την οικονομία της αυτοκρατορίας, πλήρωναν περισσότερους δασμούς. Υπήρχε και έμμεση φορολογία, που ήταν η αγγαρεία, όπου για όποια έργα ήθελε η Υψηλή Πύλη να κατασκευάσει, χρησιμοποιούσε ραγιάδες.

Χειρότερος ακόμη, ήταν ο φόρος αίματος, η αναγκαστική ναυτολόγηση, κυρίως των κατοίκων των δυτικών παραλίων του Πόντου και των νησιών, οι οποίοι σπανίως επέστρεφαν ζωντανοί, γιατί βρίσκονταν μέσα στα κάτεργα στα αμπάρια των πλοίων, κωπηλατούσαν δεμένοι και τους χρησιμοποιούσαν ως κωπηλάτες όταν επρόκειτο να συγκρουστούν με άλλα πλοία.

Ο σκοπός αυτών των φορολογιών, ήταν ο εξισλαμισμός όσων ελληνικών πληθυσμών δεν είχαν εξισλαμιστεί και να εξαφανίσουν οι Οθωμανοί, ολόκληρο το γένος.

Στους Έλληνες χριστιανούς, απαγορεύονταν να ανέλθουν σε δημόσια αξιώματα, να κυκλοφορούν στην μέση των δρόμων, να συγκεντρώνονται σε ομάδες, να πανηγυρίζουν τις εορτές τους, να κάνουν λιτανείες, να φορούν καλύτερα ενδύματα από τους Οθωμανούς ή χρωματιστά.

Ακόμη έπρεπε τα σπίτια και οι εκκλησίες τους να είναι χαμηλότερα από τα σπίτια των μπέηδων και των αγάδων και να μην χτυπούν καμπάνες, ενώ δεν τους επέτρεπαν να χτίζουν καινούργιους ναούς.

Μία άλλη αφαίμαξη, ήταν το τραγικό παιδομάζωμα, που αποτελούσε μία ακόμη πίεση, για να εξισλαμίσουν τους ραγιάδες. Οι γενίτσαροι ήταν τα σκληρότερα στρατιωτικά τμήματα της οθωμανικής αυτοκρατορίας.

Αναφορικά με τον ρόλο της Εκκλησίας, ο Πατριάρχης ήταν ο αρχηγός του γένους, που φρόντιζε για την προστασία και την διατήρηση του, για την ανάπτυξη στο εμπόριο, τις τέχνες, τα γράμματα.

Σταδιακά δημιουργήθηκαν οι κοινότητες, και μέσα στις κοινότητες, οι συντεχνίες, συνέχεια εκείνων του βυζαντίου. Οι Έλληνες μπορούσαν έτσι να ενωθούν και να αναπτύξουν τα γράμματα και τις τέχνες και να αποκτήσουν οικονομική δύναμη, μέσα σε αυτές.

Δημιουργήθηκαν μεγάλα εμπορικά κέντρα που τα κρατούσαν οι Έλληνες, όπως η Κωνσταντινούπολη, με τα λιμάνια της και την μεγάλη παράδοση που είχε. Ακόμη, η Προύσα, με το μετάξι που έβγαζε και η Σμύρνη που έγινε το μεγαλύτερο λιμάνι της Μαύρης θάλασσας.

Παρόλα όσα υπέστησαν οι Έλληνες, διατηρήθηκαν 400 χρόνια, γιατί καλλιέργησαν την εθνική συνείδηση και ταυτότητα, είχαν κοινή γλώσσα, κοινή θρησκεία, κοινά ήθη και έθιμα και την κοινή πολιτισμική συνείδηση. Αυτό συσσωμάτωσε όλες τις ελληνικές κοινότητες απέναντι στους κατακτητές.

Όλα αυτά διατηρήθηκαν μέσα από τις μεγάλες προσπάθειες της Εκκλησίας, και με προτροπή των Πατριαρχών, οι κατά τόπους Μητροπολίτες, προσπαθούσαν να δημιουργήσουν σχολεία, ακόμη και στα μικρά χωριά.

Τον 17ο αιώνα άρχισε να αναπτύσσεται και να ανθίζει ξανά ο μικρασιατικός ελληνισμός, μετά την συρρίκνωση που είχε υποστεί, όπου παρατηρείται πύκνωση

του, από Έλληνες της ηπειρωτικής Ελλάδας.

[Την παρουσίαση μπορείτε να παρακολουθήσετε εδώ:](#)

[Αρχοντία Παπαδοπούλου: «Ιστορία της Μικράς Ασίας» 04](#)

>
